

Løssalg 40 øre.

Nr. 38 — 5. årg
Fredag 12. oktober 1951.

8. MAI

«8. Mai» kommer ut i Kristiansund N. — Postadresse boks 41. — Kontor: Nedre Enggate 20 II. — Abonnementspris kr. 16,— pr. år, løssalgspri 40 øre. — Annonsepris kr. 0.32 pr. m/m. — Fåes i kioskene hver lørdag.

En alvorlig anklage mot Pål Berg, Sven Arntzen og en stor del av landets dommere

Den 10. oktober offentliggjorde «§ 100» nedstående artikkel som professor Jon Skeie fant uangripelig

Triumfviratet Berg, Solem, Sven Arntzen pluss de øvrige rettssvikerne er hjemfallen til inntil 10 års fengsel etter loven

PAAL BERG

ERIK SOLEM

SVEN ARNTZEN

Er ikke «Nationen» lengere Norges Bondelags hovedorgan?

Helt fra «Nationen» så dagens lys for første gang skilte «Nationen» med å være Norges Bondelags offisielle hovedorgan. Men etter ett hovedstyremøte — for endel år siden — på Klekken turisthotell, da redaktør Aadahl ble «trengt opp til veggen» av selveste bondepartiets fører, statsminister Hundseid, fordi han satte seg imot «kriseforliket» med A-partiet, som stortingsgruppen gikk inn for, ble undertitlen på bladet forandret. Aadahl ble dengang støttet opp av den øvrige bondepresse, og Hundseid måtte gi opp aksjonen mot Aadahl, som var å fjerne ham fra «Nationen».

Men da Aadahl dengang kom tilbake til Oslo, forandret han undertitlen på «Nationen», idet han istedet for «Organ for Norges Bondeland» satte: Organ for Norges Bondestand. Dengang var skogeier Tollef Kilde Nationens ordfører i representantskapet og han etterfulgtes av stortingsmann Erling Bjørnson. Men da både Tollef Kilde og Bjørnson gikk den nasjonale veg og fulgte flertallsfraksjonen fra representantskapet i Norges Bondelag i november 1940 ble disse naturligvis ikke lengere brukbare.

(Norges Bondelag hadde nemlig dengang oppnevnt sin nestformann Asmund Enger som forhandler med Nasjonal Samlings representant landbrukssekretær Arne Thomle om den uttalelse, som representantskapet

skulle ta stilling til. Med 4 stemmers overvekt besluttet nemlig Norges Bondelags representantskap i november 1940 å slutte opp om Nasjonal Samlings bestrebelser for å gjenvinne ett fritt og selvstendig Norge.) Dette var uttalelsens sluttningstenens.

Hr. Kilde er jo også senere avgitt ved døden. Med «frigjøringen» fulgte så mange underlige ting, idet heller ikke Bjørnson, som fulgte Norges Bondelags vedtak fra 1940 var brukbar. Og som ny ordfører i representantskapet ble valgt advokat Sterri. Dette var jo et besynderlig valg av landets bønder, idet han i sommer med bras kog bram meldte seg ut av Norges Bondelag, midt under prisfor-mål.

handlingene med regjeringen. Det er i slike stunder man kan veie sine medlemmer på «gullvekt». Men advokaten bestod altså ikke prøven! — Det er et spørsmål om Norges Bondelags landsstyre rolig kan se på, at en mann som ikke vil være medlem av bondelaget, kan tolereres i bladets høyeste tillitspost?

Eller hva sier N. B.s nye formann — Ole Rømer Sandberg? Er det så dårlig fatt med habile bønder, at man ikke kan finne en bonde til å bekle denne stilling, hvis bladet har tenkt å være organ for Norges Bondelag, som det var fra opprinnelsen og i mange år. Bøndene bør jo søke fram til klarhet i dette omdiskuterte spørsmål. BOND.

Plyndringsdirektoratets virksomhet i Nord-Norge

Når skal det bli slutt med dette vesens plyndringstokter?

HAR SATT I GANG INKVISISJONS TERROR

Det snakkes og skrives så meget om at rettsoppgjøret er slutt. — Men hva skal man så si om følgende historie?

Det er et sted i Nord-Norge. En NS-mann, som drev forretning opplevet allerede i 1945 — et år før han kom for retten, at Erstatningsdirektoratet kom og tok hans varebeholdning og ryddet butikken. Mannen skrev til politimesteren i sitt distrikt om overgrepet, men fikk selvsagt ik-

ke overgrep med stor interesse, spør man hva Erstatningsdirektoratets representant i Nord-Norge nå vil finne på. Det er vel og bra at han forsøker å gjøre nytte for statens penger, men det må da være måte på for søk på husinkvisisjoner også. Vi tror heller ikke at «rettsstaten» vinner noe på slik fremferd.

De krever annerkjennelse

Den nye invasjon.

Den invasjon av utenlandsk kapital som nå foregår er i strid med tanken i hele vår kon-sesjonspolitikk. Denne politikk så man med rette som et ledd i norsk selvstendighetskamp, enten man er enig i dens detaljer eller ikke. Det sies at forholdene har forandret seg. Forholdene forandrer seg alltid, men det er visse ting som ikke forandrer seg og det er makten. Den vil bli brukt eller misbrukt alt et-ter omstendighetene, hvis det ikke er tilstrekkelig likevekt. — Den utenlandske kapital har alltid hatt en bred plass innen norsk industri, men det var i en tid da industrien ikke var en dominerende faktor i Norge som den er idag. Det er en side av saken som man ikke må glemme.

Evju i stortinget 4.7.51.

Atskillig amatørvirksomhet i de indre sirkler i Allantrådet.

Hellas og Tyrkias opptakelse et forhastet skritt.

Har man sagt a, så får man også si b. Det er hovedinntrykket av Ottawa-konferansen. Etter beslutningen om Hellas og Tyrkias opptagelse i A-pakten, som de små protesterende stater måtte bøye seg for som lydlige statister, er de tre stormakter blitt enige om å opprette en særlig Nato-kommando i det mellomste Østen. Hellas skal henlegges under Eisenhower's kommando, mens Tyrkia skal bli hodehjørnesteinen i den mellomstlige kommando, sies det. — Vestmaktene håper å kunne grup-pere de øvrige mellomstlige land under den nye kommando, bl. a. de arabiske land som ikke er medlemmer av A-pakten. Det er nemlig ikke meningen å søke araberstatene innlemmet i alliansen, men deres forsvar skal nøye koordineres med Nato-forsvaret.

Et telegram fra Cairo forteller at Den arabiske liga, representerende 7 arabiske land, nå skal drøfte den nære oriens stilling til Vestens forsvar. Disse drøftelser får en særlig karakter etter det personlige budskap, som Englands utenriksminister Morrison, har sendt til den egyptiske regjering. Han forsøker å overtale Egypt til å oppgi planen om å annullere sin alliansestraktat med England, idet han uttrykkelig henviser til vestmaktene's forsvarsplaner ved-

Nedenstående innlegg ble offentliggjort i «§ 100» den 10. oktober 1946. Og det står fremdeles ulmotsagt.

Dette var ett av de tre sleggeslag i «Paragrafen» som falt lagmann Hjeltn Hansen så tungt for brystet, at han under sin noe egenartede ledelse av rettsforhandlingene i Fanebustsaken, leste artikkelen fra podiet — ikke som et avskrenkende eksempel på hva offentlige menn f. t. kunne tillate seg å gjøre — og få ridderkorset for — men som et forferdende eksempel på hva denne fryktede Fanebust kunne tillate seg å skrive om så ufeilbarlige menn i så høye embeter.

Fanebust svarte med å si at han var uforberedt på et slikt utenfor-liggende angrep. Men hva den oppleste artikkel angikk, så kunne han opplyse at den før trykkingen var forelagt to av hovedstadens høyesterettsadvokater som begge uttalte at de for sin del fant den å være juridisk uangripelig.

I brev til Fanebust ga professor Jon Skeie uttrykk for den samme oppfatning, men tilføydte at han ikke fant tiden moden for offentliggjørelsen av en så viktig artikkel.

Fanebust mente imidlertid at det er innlegg av denne egenvekt som skal modne tiden, og deri gir sikkert alle frittstående mennesker ham sin fulle tilslutning.

Hvorfor artikkelen fremdeles står ulmotsagt — bortsett fra lagmann Hjeltn Hansens veklage, er det heller ikke særlig vanskelig å forstå!

Vi gjengir her artikkelen i sin helhet: «Lov om straff for handlinger som påtales ved riksrett», av 5. februar 1932, bestemmer i sin § 17:

- «Det medlem av Høyesterett som
- a. meddeler noen part vegledning eller råd i en sak som står for Høyesterett eller kan komme inn for Høyesterett,
 - b. eller i noen betenkning eller innstilling medvirker til noe som er stridende mot Grunnloven,
 - c. eller i sin embedsgjerning forøvrig ved handling eller unnlatelse medvirker til noe som er stridende mot Grunnlov eller lovgivning, straffes med bøter eller hefte eller fengsel inntil 10 år».

Pål Berg var formann og Erik Solem dommer i Høyesterett. De har begge under og etter okkupasjonen gjentagne ganger forbrutt seg mot den her siterte lov.

De har foranlediget at Johan Nygaardsvold, London har gitt en rekke anordninger som grovt krenker Grunnlovens §§ 96, 97, 99, 104 og 105, er stikk i strid med arveloven, med lov om forsikringsavtaler, arbeidervernloven og flere.

De anordninger regjeringen kan gi, må etter Grunnlovens § 17: «Ikke stride mot Konstitusjonen og de av Stortinget givne lover».

Men de anordninger Berg, Solem & Co. har foranlediget strider i høy grad mot Konstitusjonen, ifølge den er det Stortinget som skal gi lover. Ikke Berg, Solem og Arntzen, la sett om de i en lovless tid har den freidighet å oppkaste seg til lovgivere.

De gitte anordninger eller «lover» er flere ganger ulovlige og derfor ugyldige. Og de høyesterettsdommere som har medvirket til å få dem gjennomførte er for disse brotsverk hjem-falne til inntil 10 års fengsel etter ansvarlighetsloven.

At anordningens redaktør, Sven Arntzen, som herrerne samtidig fikk gjort til riksadvokat, ikke vil reise til tale mot dem, gjør ikke saken bedre eller forbrytelsen mindre. Heller ikke det forhold at riksdokumenter selv har

Jeg har følt denne uhyggen

Fullbeskjef-tig-elsespolitikken

gjentagne ganger forbrutt seg mot den her siterte lov.

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie.

Fullbeskjef- telsespolitikken

ER DEN FEILSLATT?

Verdens arbeidsløshetskurve synker sterkt. Fra Geneve har FN's arbeidsorganisasjon ILO sendt en rekke tall som viser dette. I Sveits er arbeidsløsheten falt ned 73 pst. på ett år. I Finland er det et fall på 64 pst. fra 1. juni 1950 til 1. juni 1951. I Australia 51 pst., i Sambandstaterne er den falt 42 pst., i Sør-Afrika-Sambandet 41 pst., i Frankrike 26 pst., i Vest-Tyskland 14 pst. og i Belgia 14 prosent. Bare noen få land viser en stigende arbeidsløshet det siste året. Blant disse er Norge og Danmark. Norge hadde en stigning på hele 24 pst. og Danmark hadde i juni 1951 6 pst. flere arbeidsløse enn året før. Men var det ikke «hele folket i arbeid», som var regjeringens løfte til sine trofaste. Og med det flertall, som den har tiltusket seg i stortinget, må den vel også ha makt til å gjennomføre sine løfter. Eller er det noe som klikker — enten i ILO eller kanskje i LO?

Smaksforderverne - karvementaliteten

Toll på ekte saker

I edruelighetens navn drives det en smaksfordervelse som ikke på noen måte kan la seg forsvare uten som en smålig hevn over dem, som ennå har litt drikkekultur i behold. Forbudsfolket fryder seg over å kunne straffe dem på pungen og gjøre alle til karvedrikkere og plankesaknytere. La oss bare se på hva edel våre straffes med toll.

Enstemmig vedtok stortinget 23. juni at det ved fortolling av reisegods skal betales toll og avgifter i et samlet beløp således: Aquavit kr. 33,— pr. l., Cognac 53,—, likør 53,—, Whisky 53,—, andre slags brennevin 36,— alt pr. liter, for å nevne noen av varsortene. Som det er med dette reisegods er det også med Monopolet. Alt skal gjøres så dyrt at det er bare «de store» som tid om annen kan unde seg en ren og edel vare. For den som forstår litt, er det klart at dette er kulturfordervende, hva enn forbudsfolkene skriker opp om edrueligheten.

De som taler så smukt om demokrati må ikke glemme at den sist avholdte folkeavstemning var et knusende nederlag for forbudsmennene. Men det disse tapte i det direkte slag, søker de nå å vinne igjen ved bakholdsangrep. Slik arter demokratiet seg i våre dager.

«Mannen i gaten».

SISTE:

Ved en utgravning i Ungarn for leden fant man en mumie. Det kom straks ordre fra Moskva om at man for enhver pris måtte forsøke å bevise at det var en mumie av Dsjengis Kan. En tid etter meddelte Ungarns historiske selskap, at det virkelig var Dsjengis Kan. — Hvorledes klarte de det, spurte Moskva. Det var ganske enkelt, var svaret. Vi overlot saken til det hemmelige politi og om kort tid til stod mumien.

som har medvirket til å få dem gjennomført for disse brottsverk hjem til inntil 10 års fengsel etter ansvarlighetsloven.

At anordningens redaktør, Sven Arntzen, som herrerne samtidig fikk gjort til riksadvokat, ikke vil reise til tale mot dem, gjør ikke saken bedre eller forbyttelsen mindre. Heller ikke det forhold at riksadvokaten selv har vært med på brottsverket.

I ly av fremmede bajonetter ble titusenvis av landsmenn arrestert da frigjøringen kom. Med «hjemmel» i — Forts. side 3 —

Dette til Dagbladet

De norske myndigheters behandling av såvel tyske som russiske krigsgraver i Norge har vakt pinlig oppmerksomhet i verden. Etterat en tysk forening i München har protestert mot at de tyske krigsgravene på Ekeberg ved Oslo vanskjøttes, har Moskvaavisen Izvestia beskjeftiget seg med de russiske krigsgravene i Norge. Avisen offentliggjør en lengere artikkel av en medarbeider ved navn M. Stefanov, der det bl. a. heter: ..

«Nordland Arbeiderblad meddelte nylig at de norske myndigheter i raskt tempo gjennomfører åpning av de russiske soldatgravene og graver opp lik på kirkegårdene i Beisfjord og Narvik. Arbeidet blir utført på en ytterst skjodesløs måte: likrestene blir samlet i papirsekker og stablet inn i noen skur.

Det ser ut til at noen gravplasser i Finnmark og Troms for sovjetsoldater som falt i kampene for Norges frigjøring, er en torn i øyet på de norske myndighetene, som ønsker å tilintetgjøre minnet om den norske folks befriere. Disse myndigheter synes å ha besluttet at alle rester av sovjetsoldater skal føres bort fra gravplassene i Troms og Finnmark og flyttes over på den vesle isolerte øya Tjøtta. Etter dette barbariske vedtaket satte man i gang opgravningen av sovjet soldatene lik. Den kaptein i det norske forsvarsdepartement som leder arbeidene har uttalt at alle spor etter gravplassene skal utslettes fullstendig, gravplater og steiner skal fjernes. Arbeidet utføres i stor hast og i all hemmelighet, for at ikke befolkningen skal få vite noe for gravplassene og minnesmerkene er tilintetgjort.

En kan ikke betegne de norske myndigheters opptreden som noe annet enn en hån mot minnet om sovjetsoldatene som falt i kampen om Norges frigjøring».

DET ER SAGT:

Den tidligere generalkrigskommisær og mangeårige medlem av militærkomiteen, oberst Alf Mjøen, feirer 60 årsjubileum som offiser. I den anledning er han intervjuet og sier:

«Jeg klør formelig i fingrene etter å ha noen av disse millionene å rutte med. Mens det i dag er snakk om hun drevis av millioner, bad vi før krigen bare om 40 millioner til samtlige forsvarsgrener. Og ble møtt med Fredrik Monsens forslag om et «vaktsvern» på 8 millioner! Selvfølgelig må vi gle oss over den kuvendingen Arbeiderpartiet har gjort, men det er ikke så lett å glemme den ubotelige skade partiet gjorde i mellomkrigsårene med sin forsvarspolitik».

Brudlaup

vert feira 13. okt. 1951 millom frk. Ragnhild Steinde, Ulnes og hr. Torbjørn Fauske, Røn. Adr. for dagen Ulnes.

landbrukssekretær Arne Thomle om den uttalelse, som representantskapet

Jeg har følt denne uhyggen

Melvin J. Laskey har skrevet: I dag befinner vår sivilisasjon seg i en krise som det i historien finnes bare en eneste parallell til. Det er den krise som førte til at kristendommen slo igjennom. Alle tradisjoner er slitt ut, enhver tro er svekket, men den nye lære er ennå ikke ferdig.... Dette er det uhyggeligste øyeblikk i et samfunns historie».

Til dette knytter en innsender i «Farmand» nr. 39-51 noen bemerkninger hvorav vi hitsetter: «Laskey har evig rett. Jeg har i årevis følt denne uhyggen. Situasjonen er premiss som Laskey skildrer den. Jeg undrer meg bare høyly over hvor våre prester og teologer er, at de ikke har et veiledende ord å si.

Europas Forente Stater

Englands 400 årige motstand knekket

Napoleons drøm og Hitlers brennende ønske står foran sin fullbyrdelse

Privat til «8. Mai» fra Frankfurt.

Drømmen om et Pan-Europa har aldri hatt så store sjanser for å bli til virkelighet som i dag, og grunnen til dette er at en stormakt utenfor Europa — Amerikas Forente Stater — har tvunget Storbritannia til å innse at det ikke lenger må motsette seg en europeisk samling. Denne samling er strandet gang på gang på britenes motstand. Napoleon drømte om den, Hitler ønsket den brennende, men engelskmennene fikk sin vilje. I dag er det tidligere mektige England avhengig av USA. Og USA har med sin egen historiske utvikling som bakgrunn forstått at Europas eneste redning ligger i at de splittede stater skal slutte seg sammen til en mektig enhet. . .

I ET EKSKLUSIVT INTERVJU med EUROPRESS uttaler Pan-Europabevegelsens skaper, den østerrikske grev Coudenhove-Kalergi at forhandlingene om en europeisk sambandstat etter hans mening er umiddelbart forestående. De vil antagelig begynne i de nærmeste uker, sier han. Jeg er overbevist om at spørsmålet om Europas enhet er klarlagt på det siste møte av «de tre store» i Washington. — Tremaktserklæringen taler om at et kontinentalt Europa i nært samarbeide med England innenfor rammen av et atlantisk fellesskap. — Dermed har England for første gang på 400 år gitt uttrykk for sin interesse for en kontinental samling. Dermed er veien for første gang åpen for en kontinental føderasjon.

— Hvordan vil forhandlingene utvikle seg?

— Jeg ser tre muligheter for en europeisk forfatning: Enten kan regjeringene foreslå en slik forfatning, slik som tilfellet var med statutene til Europarådet. Deretter må saken forelegges de enkelte lands nasjonalforsamlinger. Videre kan det tenkes at det blir innkalt en europeisk grunnlovgivende forsamling, som utarbeider den europeiske forfatning. Den tredje mulighet, som etter min mening er den beste

historie? Det er et sted i Nord-Norge. En NS-mann, som drev forretning opplevet allerede i 1945 — et år før han kom for retten, at Erstatningsdirektøren kom og tok hans varebeholdning og ryddet butikken... Mannen skrev til politimesteren i sitt distrikt om overgrepet, men fikk selvsagt ikke svar. Hvorfor skulle egentlig politiet i rettstaten Norge svare en «landssviker»? Samme år kom to lensmannsbetjenter på ransakning, men da de ikke hadde rettens beslutning, måtte de forsvinne uten noe resultat. Så var det stille inntil fjor. Da kom lensmannens folk påny for å ransake etter noen bankbøker. Dette ble nektet av huseleren og da de heller ikke denne gang hadde rettens samtykke, måtte de gå sin vei. Det nyeste forsøk fandt sted i september i år. Da kom lensmannens betjenter for å beslaglegge noen livspoliser. Heller ikke denne gang hadde de rettens bemyndigelse og etter konferanse med politimesteren ble forsøket innstillet. I bygden, hvor man følger disse

ne på. Det er vel og bra at man søker å gjøre nytte for statens penger, men det må da være måte på for søk på husinkvisisjoner også. Vi tror heller ikke at «rettsstaten» vinner noe på slik fremferd.

De krever oppreisning

37 jurister i Hamburg har krevet en revisjon av alle krigsforbrytersaker, som har vært behandlet ved britiske domstoler i Tyskland. Appellen unntar «virkelig alvorlige saker». — Juristene hevder at anklagene i mange tilfeller var vake, at dommerne av slørte ofte «en betydelig juridisk uvitenhet» og at de dømte ikke har noen appelrett. Endelig hevder de, at de 217, som er dømt i zonen, lever under skjendige forhold. Bl. a. er de anbragt i celler sammen med alminnelige forbrytere, altså kriminelle elementer. Blant juristene, som krever revisjon er dr. Paul Leverkühn, som var forsvarer for feltmarskalk von Manstein, som avsoner en dom på 12 år.

svar. Disse drøftelser får en særlig karakter etter det personlige budskap, som Englands utenriksminister Morrison, har sendt til den egyptiske regjering. Han forsøker å overtale Egypt til å oppgi planen om å annullere sin alliansetraktat med England, idet han uttrykkelig henviser til vestmaktenes forsvarsplaner vedrørende Melløsten. Autorative kilder i Cairo sier imidlertid, at Egypt tvertimot har til hensikt å kreve fjernet de engelske tropper ved Suezkanalen og Sudan forenet med Egypt Dette skal være ufravikelige forutsetninger for et forsvarssamarbeide.

Opptagelsen av Hellas og Tyrkia i A-pakten har forøvrig fått en kjølign mottagelse i de arabiske land. Den arabiske ligas formann, Azzam Pasha, uttrykker sin overraskelse over at Atlantrådet har kunnet treffe en slik avgjørelse uten først å ha rådspurt araberstatene. Og det høres unektelig ganske eiendommelig ut og tyder på atskillig amatørvirksomhet i de indre sirkler i Atlantrådet — noe som forøvrig ikke skal overraske noen som følger med.

Viljen til fred og forberedelse til krig

Et svensk spørsmål til Norge og Danmark

Det svenske tidsskrift «Folkförsvar» skriver i en ledende artikkel følgende, som inneholder et spørsmål til både Norge og Danmark:

Det kan mycket väl inträffa, att kampen liksom under andra världsl

De handlet etter ordre og ble frifunnet

To danske tyveknekters meritter

Tre pistolbevæpnede menn trengte i den politiløse tid i 1944 inn i en bank i Lyngby i Danmark og tvang i frihetsbevegelsens navn kassereren til å utlevere pengene i kassen. Han vegret seg, men de klarte allikevel å få med seg vel 5000 kroner. Denne sak er først nå blitt oppklart og to av karene er trukket for retten. Begge erklærte seg skyldig og forklarte at de tidligere hadde vært med på en større hold-up sak, nemlig den hos Burmeister & Wain, hvor det ble tatt 195.000 kroner av firmaets lønnspenger. Denne sak har forlenget vært for retten og de to ble sammen med sine medsamensvorne frifunnet, for di de var blitt beordret til aksjonen av sin gruppe, som manglet penger til sitt arbeid. I den siste sak hadde de av gammel vane handlet på egen hånd.

Det som interesserer er at de ble frifunnet for røveri, fordi de handlet etter ordre. Det var vist manges tysk soldat som ønsket seg stillet for en slik dansk domstol og ikke for de allierte seierherre som ikke godtar at en soldat handler etter andres ordre enn deres egne.

la frihetsstråvanden till den rena maktkampen, där Sverige får offra seg för Västmakternas rent ekonomisk-egoistiska intressen. En dylik utveckling är ur svensk synpunkt lika litet önskvärd som ett ryskt herraväld. Vi ha fullt ut lika stora skäl att med fullständig enhet och krigets förberedande om så styrkrafter motsätta oss såväl det ena som det andra. Endast med en sådan inställning ha vi utsikter att få behålla freden. Med andra ord: under fullt medvetande skall den svenska nationen sträva efter att med uppbjudande av alla sina krafter säkra fredens två grundförutsättningar: Viljan till fred å alla håll, och krigets förberedande, om så synes krävas, å alla håll. Först då ha vi utsikt att kunna genomleva även ett tredje världskrig med bibehållen fred och frihet till oändligt gagn för vårt eget folk och för övrigt hela den värld, som i krigets undvikande ser det bästa medlet att undgå förödelsen.

Männe det är för sent för Norge och Danmark att komma till levande insikt därom, att fredens grundförutsättningar äro två, bägge lika viktiga: Vilje till fred och förberedelser för krig?

!!

Forholdet mellom stat og kommune var emnet for en omfattende diskusjon i Det norske studentersamfunn forleden. Mange store kanoner var i ilden: Rolf Stranger, justisminister Gundersen og Jørgen Vogt for å nevne noen. Debatten var frisk og humorfylt sier «Vårt Land» og legger til: «Størst bifall høstet imidlertid teatersjef Hans Jacob Nilsen som leste Antonius' tale ved Cæsars bære....»

Redaktør
Arvid B. Arntzen

Forretningsfører
Per Kvendbo

Utgitt av Interessentskapet 8. Mai

Under Jaggernauts vogn.

Daværende stortingsmann, senere statsminister Emil Stang sa i et foredrag i Trondheim 1885: «Overalt i det offentlige liv har anskuelser og interesser som har en viss utbredelse eller en viss styrke krav på å høres». Vi tar disse kloke ord for oss i denne uke, da man rundt om i landet er travelt opp tatt med å telle de stemmer som ble avgitt ved kom munevalget 8. oktober, stemmer som ikke bare skal avgjøre de lokale styrers retningslinjer for de næreste fire år, men også gi en pekepinn for det stadig mere ønskede omslag i norsk politikk i etterkrigsårene.

Alle er vel på det rene med at det er visse anskuelser og interesser, som ikke er blitt hørt ved dette valg. Det gjelder de politisk dømte, som er fratatt sine borgerlige rettigheter for åremål framover. Riktignok har noen av de politisk dømte fått tilbake sin stemmerett, men de har ikke fått anledning til å gi uttrykk for sine anskuelser og interesser og har ved dette valg vært henvist til å avgi sin stemme ut fra rent personlige hensyn eller nærmest som en forebyggelse av noe uønsket. Dette er ikke demokrati, men bare et surrogat. Hertil kommer de tituseners tause tog, som er nektet adgang til stemmeurnene — for størstedelen kvinner og menn som har både anskuelser og interesser å verne og fremme og som har vist evne til å gjøre en innsats. Det er et spild av krefter som dagens makthavere står ansvarlig for og som vil straffe seg på samfunnslegemet i det lange løp. Og her er samtlige partier ansvarlige. Ingen av dem har våget å gå mot den rivende og raserende strømmen, ingen har våget å svare på en saklig forespørsel fra Forbundet for Sosial Oppreisning om sin stilling til de politisk dømte, ingen har vist vilje til å gjøre gammel urett god igjen. Det er somom det allerede så foreldede fellesprogrammet har gjort dem alle stumme og evneløse.

Det er overfor disse kjennsgjerninger at vi og våre søker et fast holdepunkt, noe å bygge videre på for å komme ut av sumpen. Et dyktig styresett består i at man finner fram til den høyeste fellesnevner, så den tidligere amerikanske utenriksminister James F. Byrnes engang, og han la til, at begivenhetene har vist, at enigheten må hamres ut på erfaringens harde ambolt. Det er godt sagt og riktig sagt, og våre makthavere, som ellers så ivrig lytter til røstene vestenfra, bør legge seg disse ord på sinne. Vi har sett lite til den høyeste fellesnevneren, og erfaringens ambolt synes å ruste vekk av mangel på hammerslag. Derfor nærmer vi oss også betenkelig ensrettetheten og diktaturet, hvor alle uten unntakelse blir spendt for Jaggernauts vogn og hvor de svakeste knuses under hjulene, mens resten blir treller.

Det undres oss stadig mer og mer, at et folk som det norske — som etter eget sigende skal være så subjektivt innstillet — kan finne seg i dette i lengden. Skyldes det tretthet og selvoppgivelse eller skyldes det en uklar lengsel etter den sterke mann? Det er spørsmål som melder seg, og overfor slike muligheter er det ingen annen vei å gå enn å skape en ny tro, et nytt livssyn, et nytt mot. For de utålmodige er det to år å gjøre på, — for dem som bygger på slektens arv kan det ta lengere tid, men begynnelsen kan gjøres allerede nå, mens ennå litt av aktiviteten fra vandringer til de kommunale stemmeurner sitter igjen og før den toårige velgersøvn begynner.

Solidaritet

Mens vi satt inne bak piggråda dem. Vi lovet hverandre solidaritet

Ad Hambros dumheter

Hambro bør ikke slippe altfor billig fra sitt dumhetsregnskap. Et lite men viktig bidrag til fortegnelsen er følgende:

1. Da Nygaardsvold brøt sammen 9. april og halvt gråtende oppfordret Hambro til å overta eller delta i regjeringen for å rake kastanjerne ut av ilden, avslø Hambro dette med den begrunnelse at N. selv fikk «søpe» den kål han hadde kokt. Denne anledning til å få avløst ulykkesregjeringen og få en kvalifisert regjering gikk således tapt. Senere ble det ingen anledning til dannelsen av en borgerlig eller en koalisjonsregjering. Følgevirkingen av avslaget henholdsvis for A-partiet og de borgerlige partier er innlysende. H.s begrunnelse tyder på en egoistisk politisk synsmåte. Det var ikke taktisk hensiktsmessig for partiet å stille landets interesse over de partipolitiske hensyn.
2. Hambro er gått inn i fellesfronten med A-partiet for «retts»oppgjøret på uforsvarlige, uholdbare premisser. Han er således medansvarlig for den landsulykke som dette oppgjør har avstedkommet og for de ulykksalige ettervirkninger som det kommer til å få. Det later til at de borgerlige partier har fraskrevet seg enhver adgang til å gripe inn overfor utskielserne, skjønt Norges renomme som retts- og kulturstat her er blitt sørgelig medtatt. En følge av oppgjørsavtalen er A-partiets nåværende maktstilling.

Hambro stemte også for dødsstraff under § 86 med grunnlovstri dig tilbakevirkende kraft. En slik innstilling hos en ledende politiker skal hverken oversees eller glemmes.

X.

Den gang vi ikke hadde bruk for Marshallhjelp

«I 1947 om sommeren uttalte regjeringen at vi hadde ikke noe behov for Marshallhjelp, men vi kunne jo sann for selskaps skyld ta i mot 100 mill. kroner i 4 år. De var villige til å hjelpe noen og hver, hadde jeg inntrykk av. Et par måneder etter oppdaget man at man hadde overhodet ikke noen reserver igjen. Alle våre valutareserver var brukt opp, og vi fikk det som da kaltes valutakrisen, hvor man dro inn alle valutalisenser og det ble kaos på mange områder. Det var utelukkende det at vi fikk Marshallhjelp i 1948, som reddet oss. Jeg er ikke i tvil om at hadde vi investert litt mindre og produsert litt mere, hadde vi ikke kommet opp i den kamitet».

Ingvaldsen, i Stortinget 4.7.51

Rekk hånden frem!

Under rubrikken «Publikums røst»

«Ja, vi selger dette landet»

I en rapport om de økonomiske forhold i Norge i sommer konkluderte statsminister Gerhardsen med en uttalelse om at den norske regjering er interessert i en direkte investering av utenlandsk kapital på 500 mill. kroner for å gjennomføre et utbyggningsprogram for det nordlige Norge.

Det er ikke så overvettete mange år siden at den selvsamme statsministers parti, sendte ut en sangparole mot de andre partier: Ja, vi selger dette landet. Og dengang var det ikke tale om slike svimlende beløp som dem A-partiet opererer med. De synes helt å ha glemt at det skal betales både renter og avdrag av alle disse pengene — til storkapitalistene utenlands. Men det vil bli overlatt til dem, som skal overta etter A-partiet og som skal forsøke å innløse husmannsplassen igjen.

Jakten på småsparerne

Skatten på bankinnskudd innbrakte i 1949-50 ialt 21,633,924,16. Det er penger som er tatt fra sparerne og det er just ikke oppmuntrende for dem, som nekter seg mange av livets goder for å kunne klare seg uten offentlig hjelp, når noe kommer på. — Det drives likefram jakt på småsparerne og allikevel tales det så fromt om å spare!

Her kommer også et annet moment inn. Når prisene går opp får LO-folkene automatisk lønnstillegg og merker således lite til at kronen uthules og mister sin verdi. Men de små sparere og pensjonistene føler seg snytt. De første har mange ganger satt inn selvkroner og får tilbake en krone som har bare fjerdeparten av sin verdi og har i tillegg hertil betalt renteskatt. De siste, særlig selvpen sjonistene, er helt vergeløse. Selv med en liten formue samlet i slit og savn, har de ikke nok igjen til å klare sin alderdom. Og ansvaret for dette har i første rekke det parti, som hevder å ville forsvare de små i samfunnet.

Den tyske opprustning

I «Kieler Nachrichten» skriver en innsender:

Det er like frem latterlig. Først tar de fra oss våre luftgevær og lommekniver, og så bare noen år etter krever man at vi skal oppruste til Europas forsvar. De samme generaler som nylig hengt våre fedre og våre brødre, fordi de lystret ordre, skal nå bli våre overbefalshavere».

I et innlegg i «Nation Europa» heter det:

«Vår ungdom kom hjem etter den største av alle kriger — trette, besvret og etter å ha ofret seg forgjeves — og hva gjorde så dere? Dere hadde rustet Dere til velkomstfest: Befrielseskommissjoner og utrenskningsdomstoler ventet på å «avmilitarisere» oss, og våre sår og æres tegn ble regnet som straffeskjerpende bevismaterieell overfor Deres skjendige tribunal. — Mine herrer i Bonn! Innser dere ikke selv at dere har utspillet deres skjendige rolle hos oss — før alltid? Ennå hersker «seirer»

Åpent brev til biskop Johs. Smemo

Fra Hans Egede Nissen

I Deres ellers beåndede preken i Vår Frelses kirke søndag 26. september innledet De til de mange forferdelse med følgende ord: «Vi trengte Eivind Berggrav ennå som den livsovervåker og livsinspirator han er fremdeles». (Aftenp.).

Er det vel overveiet å bruke slike sterke ord med den historiske sannhet for øynene?

Berggrav skriver 31. juli 1945 i Morgenbladet bl. a.: «Vi måtte bruke ord med dobbelt bunn». Iflg. Grunnlovens § 2 må jesuiter ikke tåles. Vi regner generelt ikke med jesuitter som gode livsovervåkere, respektive livsinspiratorer. — Og det var ikke av veien å avvente historiens dom, istedet for på sviktende premisser å kanonisere den fariseokratiets yppersteprest.

I sin rådstale 16. april 1940 sa Berggrav bl. a.: «Vær åpne og ærlige».

I Kirke og Kultur for mai 1945 derimot: «Vi måtte gjemme sannheten».

I mitt NT. kan jeg ikke finne noe som berettiger til disse Berggravs amfibolier og aequivocationer. Ifl. Johs. evangelium 8, er sannheten en

og udelt. Og den sannhet er at all løgn er av djevelen. Det er ugjen-drivelig, og lar seg ikke diskutere på kristelig tros grunn eller på kirkens grunn. Her gjelder ingen reservater mentalis. Eders ja skal være et ja, etc.

Det er ikke uten grunn Berggrav under visitas i Sørum i oktober 1948 innrømmer — i forbindelse med den slappe moral etter krigen, vilkårlighet i forbindelse med løgn og sannhet, mitt og ditt, etc. — «at det sikkert ikke var mange av oss som hadde tenkt at den holdning til disse begreper som forholdene tvang oss til å innta under krigen, skulle få slike følger» (Vårt Land, 26. 10. 48).

Relata refero. Undertegnede beklager den norske kirke, der som leder hadde en så dårlig psykolog. Som man så skal man høste. Så er livsens grunnlov.

Jeg tillater meg i ærbødighet å oversende Dem som bevis, idet jeg understreker at min samvittighet tvinger meg:

1. Berggravs brosjyre: «Folkedom men over NS».
2. Frost A. E. Hedem: «Kongens linje, kirkens konto, rettens status».

Har vi mere vitnesbyrd behov for at den fhv. liberale teolog og journalist Berggrav ikke har fylt de krav man nødvendigvis må stille til en kristelig livsovervåker og livsinspirator? Eller kan en blind lede en blind.

Overlæge Scharffenberg har utvil somt rett i at «magna est veritas et praevalabit». Det gjelder vår ære at den historiske sannhet vernes og blir kjent.

I ærbødighet

Hans Egede Nissen.

Aros, 28. 9. 1951.

Svensk syn på det «kollektive skyldforhold»

Den 25. sept. bragte Aftn. et spesialtelegram fra Stockholm, hvori det bl. a. heter:

«Arbeidsretten har kjent ugdyldig avskjedigelsen av metall-dreier Dahlkvist fra marinens torpedoverksted i Motala, og verkstedets ledelse har fått pålegg om straks å ansette ham igjen.

Dahlkvist ble avskjediget etter ordre fra forsvarsministeren, fordi han var kommunist og som sådan ikke pålitelig nok til å arbeide på et verksted hvor man arbeider med de mest hemmelige ting innen forsvaret. Arbeidsrettens kjennelse er enstem. En høyesterettsdommer, en overdommer, generaldirektøren i sosialvesenet, to representanter for industrien og to representanter for fagforeningene utgjorde domstolen.

Den oppsiktsvekkende kjennelse

De ser ikke mere enn andre.

Er det fordi de selv faktisk spiller samme rollen i vår aktuelle situasjon som fariseerne og de skrift lærde spilte på Jesu tid, slik at de representerer de villedende istedet for de veiledende? For krisen av i dag er en religiøs krise av reneste sort, og hadde våre religiøse ledere, det være seg i statskirken eller frikirken, vært oppgaven som forkyndere og veiledere, ville de sett dypere i tingene som lægfolket gjør det, og avslørt det renkespill om folkenes skjebne som drives av mørkemaktene i vår tid. — Men de tier! De ser ikke mere enn andre. Og det er skjebnesvangert. En prest som ikke kan stille den rette diagnose er ikke mindre farlig enn tilsvarende læge.»

DET ER SAGT:

Kommunistbladet «Friheten»: — «Ole Colbjørnsen, en av de borgerlige partiers og regjeringens mest betrodde menn».

DEN DYRE TOBAKKEN.

I året 1949-50 ble det i avgifter på tobakk innbetalt kr. 219,587,224,—. La oss med et rundt tall si kr. 200,— pr. røkende. Avgifter på sigaretter er ca. 69% av utsalgsprisen, for røketobakker ca. 62 pst., for skråtobakker ca. 41 pst., for snus ca. 61 pst., for sigarer ca. 60 pst. og for sigarillos 59 pst.

Og som bladet Tobakksarbeideren sier: «Vi har sørgelige erfaringer for at avgifter som engang er blitt fastsatt, selv om de kalles midlertidige, er blitt av varig karakter». Og så legger bladet til:

«Når vi har trukket dette fram i «Tobakkarbeideren» er det ikke fordi vi derved håper på at myndighetene vil slå ned avgifterne....

Solidaritet

Stiftelsen norsk Opplysningsvesen, 2014

Mens vi satt inne bak piggråden, så lærte vi en ting — solidaritet og samhörighet. Vi sverget på, at dette rettssviket aldri skulle glemmes av oss som var blitt offer for en skjendig politisk forfølgelse, fordi vi nettopp ville det gode for vårt land! Vi var alle klar over, at det skulle vært de nrømte regjering, som burde vært satt bak piggråden for å kunne lære ansvarsfølelse overfor sitt folk. Vi var klar over, at vårt rettsvesen var blitt bolsjevisert og at en stor del av jurist- og pretestanden gikk svikernes ærinder. Vi gledet oss, når vi så at enkelte prester og jurister viste forståelse og samkjensle med oss og vi gledet oss, når vi så artikler fra disse hold i pressen, selv om de var sparsomme. Det frydet oss, når vi så «§ 100» og senere «Skolenytt», selv om dette bare var hektografert. Da den foretaksomme redaktør Vikdal endelig kunne få reist «8. Mai» ble det jubel, og bladet gikk på omgang til det ikke var fylla igjen. Vi husker Bjørnsons manende artikler som stivt oss opp, og det ble stor jubel over

dem. Vi lovet hverandre solidaritet og samhörighet til vi hadde oppnådd full og hel oppreisning for dette skjendige, politiske anslag mot den nasjonale del av befolkningen.

Jeg ber derfor alle som var inne bak piggråden om fremdeles å huske solidariteten og holde ut inntil den endelige seir er vunnet! Den skal vinnes, hvis vi fremdeles viser at vi står sammen! Og vi gjør også regning med dem som fikk straff på pungen, selv om de slapp fengselsstraffen og all forhøvelse vi var utsett for av mobben, som lett lar seg oppagitere til opptøyer. Denslags vet vi er kommunistiske anslag, da fedre landssinnede menn og kvinner neppe lar seg bruke til denslags. Vi har vel ikke glemt samfunnets berme, som var satt til å vokte på oss? De skulle «omskolere» oss het det — for en humbug!

Selv om vi bor litt spredt så holder vi kontakten med hverandre. Og den beste måte å holde kontakten på, er å lese hvert nummer av «8. Mai» — vårt organ! Dette organ er det eneste som har gått helt og fullt inn for oss og som alltid arbeider for revisjon av «rettsoppgjøret» så vi kan nå full og hel oppreisning fra den skjendighet vi har vært objekt for helt siden den såkalte «frigjøring». Jeg henstiller derfor til enhver, som har vært rammet av den politiske forfølgelse å abonnere på «8. Mai» og lese bladet hver uke! La også dine venner få lese bladet! Få bladet inn i de tusinde hjem! Jo større utbredelse av «8. Mai» desto før vinner vi fram til målet! Få bladet inn overalt! Opplandsbonden.

Skjennende solbilde på

Utsk med SOLV-DESIGN

Rekk hånden frem!

Under rubrikken «Publikums røst» finner vi følgende i Morgenposten:

Utviklingen går raskt i dag. FN er selv et viktig ledd i denne prosess og foran går USA, det demokratiske land som i dag ofrer mest hvor det røyner på. Det må enhver innrømme, selv om det synes vanskelig for enkelte å følge med så hurtig og være enig i alt.

Europa er gjennomført av landegrensene, som var særlig viktig på den tid, da det gjaldt å understreke det spesifikke nasjonale. Nå er det faktisk en samlende ide som svever over alle disse grenser, nemlig en felles trang til frihetens bevarelse. Slik er det — det store, slik burde det også være i det små.

Enhver her hjemme vet godt hva og hvem jeg mener når jeg sier at nå burde tiden være inne også hos oss til å la mange av de dommer og fordommer falle, som syntes så helt ut berettiget i 1945. Ta alt og alle inn i produksjonens tjeneste. Rekk hånden fram. La det være nok av lidelser for dem som på sin måte også mente det beste for landets velferd. Det vil gjøre ditt hjerte godt, hvis du kunne tro det og jeg sier: tro det og du vil gjøre deg selv og landet en god tjeneste.

Jeg går så langt som å si, at hatet er en fremmed følelse i vårt folk. Gudskjelov for det. Vi er en godlynt nasjon. Vi liker ikke å gå

og skule til hverandre i tid og evig het. Vi er et lite folk, men Marshallhjelpen og andre krefter har pumpet så mye kapital inn i landet, at det er plass for alle i den nye produksjonens tid. Vi kan umulig ha råd til å avgi arbeidsomme folk, fagfolk og eksperter til utlandet, fordi disse av visse grunner ikke finner noen levevei her. Det er plass for oss alle.

Er du ikke innerst inne enig? Rekk derfor hånden fram du som føler deg sterkest!

Dr. H.

Norsk Frukt — Bær — Grønnsaker — Tomater
EN GROS — KONTANT — GIRO

A/s B. JOHANNESSEN

Eriksgt. 15, Oslo — Telefoner 684310, 335930 — Telegr. adr. «Fruktbonden»

Utenrikskrønikk

Zionismen og staten Israel

Den zionistiske verdenskongress i Jerusalem har avsluttet sitt månedslange arbeide og har under dette vedtatt en rekke uttalelser om zionismens arbeide og mål. Det, som er bemerkelsesverdig for utenforstående, er at kongressen ikke formådde å finne noen løsning på de ideologiske spørsmål som er oppstått etter at staten Israel er blitt en realitet og at det opprinnelige zionistiske hovedmål dermed er oppnådd. Fra israelitisk side har man ment, at zionismens oppgave nå måtte bli å samle alle jøder som fremdeles befant seg i diasporaen, d.v.s. i landflyktighet, og føre dem hjem til Israel. De amerikanske jøder har imidlertid gitt et skarpt svar på dette programforslag og på kongressen sa den amerikanske deleger-

te, mrs. Rose Halprin, at uansett hvilken stilling andre lands jøder befinner seg i, så «betrakter vi amerikanere oss ikke som værende i landflyktighet. Vårt lands porter står åpne, jøder kan komme og gå som de vil, og vi amerikanske jøder nekter å sende våre sønner og døtre avsted som pionerer for å fruktbargjøre Israels ødemarker». Dette var jo åpen tale og etter det ble det fastslått i resolusjons form at zionismens mål er å styrke staten Israel, å samle de landflyktige i Israel og å styrke det jødiske folks enhet. Dette innebærer at en jøde godt kan være zionist uten å føle seg forpliktet til å bo sette seg i Israel eller svekke lojaliteten overfor det land, som han betrakter som sitt fedreland men alle de hårfine definisjoner

tiltross vil diskusjonen om zionismens ideologi komme til å fortsette inntil neste kongress, og da håper man å være kommet til større klarhet.

Fra israelitisk side har det vært rettet sterk kritikk mot zionistbevegelsen i de engelsktalende land, fordi de sender så få pionerer, ennskjønt man nettopp fra disse land har bruk for en håndrekning. Dette gjelder særlig jøder, som har fått en spesiell utdannelse med de mange foreliggende oppgaver for øye og som ikke innvandrer til Israel av nød, men av idealistiske grunner.

Et viktig spørsmål på kongressen var, om det utenfor Israel skulle skapes zionistiske enhetsorganisasjoner eller om man skulle opprettholde det nåværende system, hvoretter de enkelte zionistiske partier har sine egne organisasjoner, som hver især er knyttet til det pågjeldende parti i Israel. Resultatet ble at man anbefalte å opprettholde særorganisasjonene, men samle dem i lokale forbund.

Dette var den 23. zionistiske verdenskongress, men den er av

historisk betydning ved at det var den første som ble avholdt i et jødisk Jerusalem, mens alle de tidligere har vært holdt utenfor Palestina. Dens betydning lå i at det lykkedes å unngå en splittelse som kunne bli skjebnesvanger for staten Israel. Den har bruk for all tenkelig støtte for å gjennomføre sitt program som i første rekke går ut på å skaffe husly til de hundrede tusener som stadig strømmer inn over grensene.

Skal man dømme etter sovjetbladet «Litraturnaja Gazetta» er det ennå mange problemer å løse i det lovede land. Bladet skriver: «Den som for første gang kommer til Israel, rygger forferdet tilbake. Utstillingsvindue i butikken står tomme. Kvalitetsvarene forsvinner snarest til svartebørsmarkedene som i enhver henseende oppmuntres av regjeringen... I Jerusalem finnes en leir, hvor 5000 innvandrere fører et liv som knapt skildrer seg fra grottemenneskenes. Læger arbeider som gatefelere, pianovirtuoser hugger stein og kirurger virker som bygningshåndlangere. Mot denne elendig

het konstaterer man med forakt spekulantenes prangende rikdom. Prektige villaer, luksuriøst anlagte haver og dyrebare biler utgjør en krass motsetning til folkets store armod»

Denne sovjetrussiske skildring av det jødiske folkehjem har selvsagt sin bestemte hensikt. Det ser ut til at russerne vil beholde jødene hos seg selv og skremme dem fra å utvandre til Israel. Men det er allikevel neppe bare tom propaganda. Det fremgår av det prosemittiske labourtidsskrift «New Statesman and Nation», hvor Samuel Rolbant — bladets utsendte medarbeider — skriver om et besøk hos sine stammefrender i Israel. — Han sier bl. a.: «Innvandringsveien til Israel har ført med seg lite av den idealisme, som gikk inn for å forvandle det jødiske Palestina til et fremskrittssvenlig arbeidssamvelde. Den førte med seg tusener av svartebørshaier fra etterkrigs Tyskland, rumenske forretningsmenn, banditter fra Marokko, biljardgutter fra Casablanca, valuttahaier fra Shanghai, britiske borgere som ikke hadde kunnet klare opp me

ningsforskjell med landets skattemyndigheter, bedragere fra alle land til hvilke de ikke kunne utleveres, eiendomsmeglere, konaktmenn, løshandlere, spillere, spekulanter og andre bedrageriske handelsmenn og tusentalls andre som ganske enkelt legemliggjør den uendelig lange jødiske tradisjon i å livberge seg gjennom å unngå legemlig arbeid».

«New Statesman and Nation» sammenfatter sine beretninger i de hårde ord, at staten Israel er falt som offer for sine «parasitiske elementer», for geschäftmakere som ikke bare profiterer på det arbeidende folks anstrengelser, men setter sitt lands økonomiske stabilitet overstyr gjennom spekulasjoner og en organisert valuttaflukt, som leder til en stadig større inflasjon og minkning av pengeverdien. Det finnes snart ikke et eneste lyspunkt i denne dystre skildring, og det viser at problemene er store tross all den hjelp som strømmer til Israel av den som vil virkeliggjøre drømmen om det forgjettede land.

Sosialisering i praksis

Pr. 1. januar i år var det utliknet ca. 420 mill. kroner i engangsskatt. Det er penger som er unndratt næringslivet og forsvunnet i statskassens bundløse svelg.

Dette er sosialiseringen i praksis, målbevisst og uten en revsende og årvåken opposisjon til å vekke folket

GAMLE KLIPP.

Nationen 2. jan. 1946:
«Riksadvokaten overtar Quislings bil.»

«Nu er den overtatt av riksadvokat Arentzen og er blitt et velkjent trekk i bybildet».

Nationen 23. jan. 1946:
«Kvinnelige fanger fra nr. 19 og Grini.

Det er fare for at de tyske kvinnelige fangevoktersker vil bli sendt tilbake til Tyskland med rene papirer, grunnet manglende bevismateriale. Forhenværende fanger som har materiale om fangevokterskernes forgøvelser, oppfordres til å sende inn forklaring til det politiske fangeregister, Landssvikavdelingen, Victoria Terrasse. Dette er selvfølgelig en plikt. Alt er av interesse. Ina Danielsen, Gy Dahm, Solveig Hazendahl, Elsa Lefring, Ingeborg Lütchthath, Helle Ruge, Idel Zarkowska, Nic. Waal.»

Arbeideravisa

skrev forleden i en leder: «Vi har i Norge hatt den lykke å ha full sysselsetting og hele folket i arbeid etter krigen». — Hvorfor lar ikke avisen partiet også innhøste æren for at arbeidet for en betydelig del av folket har bestått i tvangsarbeid og senere negerarbeid?

enstemm. Den høyesterettsdommer, en overdommer, generaldirektøren i sosialvesenet, to representanter for industrien og to representanter for fagforeningene utgjorde domstolen.

Den oppsiktsvekkende kjennelse blir motivert med at avskjedigelsen strider mot den kollektive arbeidsavtale. Dahlkvist har hverken i ord eller gjerning gitt grunn til å tro at han er upålitelig. Dette har bedriftsledelsen erkjent. Avskjedigelsen begrunnes utelukkende med, at han er aktiv kommunist. Uansett hva man kan legge det kommunistiske parti til last, kan man ikke uten videre anta at de innvendinger man kan reise mot partiet også kan rettes mot hvert enkelt partimedlem, heter det i domsslutningen. Til dette kommer at det kommunistiske parti er et lovlig parti med representanter i riksdager og i kommunestyrene. Den omstendighet at Dahlkvist er medlem av kommunistpartiet kan i og for seg ikke betraktes som en objektivt akseptabel grunn til å avskjedige ham.»

Broderfolket i øst har altså ikke latt seg lokke til å følge Norges eksempel når det gjelder de nyskapte skyldbetingelser og fortsatt kan vi gle oss ved å være den eneste «rettsstat» som har turdet å betre de nye baner og lovfeste det «kollektive skyldforhold».

- har satt seg som mål å påtale uretten i samfunnet.
- akter å vise hva frasene og de store ord skal dekke over.
- vil vise menneskene i dette land hva som stikker under, så de ikke mer finner seg i å bli holdt for narr.
- håper å kunne vekke den sunne fornuft ved sann opplysning.
- akter å gjøre det vanskelig for de regjerende å misbruke sin makt.
- vil bygge opp menneskenes rettsfølelse. . . .
- ber om din støtte i dette arbeide. Betal egen kontingent — tegn nye abonnenter og avetter i bladet.

Partiguddommeligheten

Til en avveksling gjengir vi et lite kåseri i Dagbladet 27. 9. 51:

Vi kan på mange måter forstå den bølge av indignasjon som i øyeblikket skyller gjennom kristenfolket. Justisminister Gundersen har holdt valgtale på torget midt i kirketiden, og det attpå til i Bergen hvor enhver vet at folket har behov for all den frelse som kan skaffes på søn- og helligdager.

Med rette peker Vårt Land på at ialfall justisministre skal holde seg til loven, og hvis de bryter den, skal de sannelig på vann og brød. Men fins det likhet for loven! Langtifra. I Kristiansund har et fotball-lag til latt seg å spille i kirketiden, og Vårt Land konstaterer med tilfreds het at de åker inn alle 11, fra mål til ytre venstre. Men altså ikke Gundersen.

Som sagt, vi forstår forbittelsen, men ikke forundringen. Hvis kristenfolket hadde fulgt med i utviklingen ville også det visst, at selv om forskjellen mellom kong Salomo og Jørgen Hattemaker stadig er betydelig, blir forskjellen mellom Vår Herre og PARTIETS dignitær mindre og mindre. Partiet er, kanskje med rette, av den mening at alle skal vite sin skjerv, og når det nå disponerer alle menneskenes inntekter, er det ikke mer enn rimelig at det også tar det lille som ennå er blitt igjen til Vår Herre, nemlig kirketiden.

Oftere og oftere renner oss i hu det tankevekkende eventyret om fiskeren som rodde til fiskeskjær og gjennom fruktbringende utnyttelse av en flyndre avanserte lenger og lenger i livet, — han ble etterhånden både boligrådmann og statsråd og kong og keiser. Det fantes ikke nei i flyndrens munn enda dens irrasjon uenkelig sto, for hvert nytt krav og den til slutt ble flat som en skattyter.

Eventyret ender forsåvidt godt, for da fiskeren sluttelig forlanger å bli Gud, sier flyndren rett og slett nei, den gjør det eneste fornuftige og stemmer med Venstre ved valget — og fiskeren ser seg plutselig redusert til det, han var, og alltid burde ha vært, er ærlig sliter ved årene.

Se det var i eventyret, men i virkeligheten later det slett ikke til at kravet om guddommelighet er noe videre urimelig. Mens vi akkurat snakker om fiskere, kan vi jo bare se på Carlsen. En inviterer Carlsen

Også det franske etterretningsvesen er godt utbygd

Spionasje for Frankrike i Adenauers kanselli avslørt.

En av forbundsregjeringens tjene stemenn og to andre vesttyskere er arrestert for spionasje for Frankrike. De tre har gjennom et lengre tidsrom sikret seg hemmelige dokumenter, referate av lukte møter og kopier av viktige dokumenter som bare Adenauer og hans nærmeste medarbeidere hadde adgang til.

Regjeringstjenestemannen stjal dokumentene fra forbundskanslerens kanselli og brakte dem til en kamerat i Bonn, som så sendte dem til en forretningsmann i Mainz. Denne solgte dem videre til franskmennene.

Spionasjen ble oppdaget da forretningsmannen forsøkte å selge dokumenter til amerikanerne. De var ikke interessert og anmeldte mannen til de vest-tyske myndigheter.

Forretningsmannen har tilstått at han hadde fast månedslønn av det franske etterretningsvesen for å skaffe det dokumenter fra Adenauers kanselli.

ENØYER!

I den beretning som Det norske handelskammer i London har sendt ut om sin virksomhet i 1950 heter det: «Mens folkene har oppmerksomheten rettet mot kommunistfaren er de lite for ta brodden av inflasjonsfaren som er langt alvorligere. I den tendens til helt å undergrave tilliten til den monetære stabilitet eller grunnpillaren ikke bare for oppsporingen, men for et ordnet samfunn overhodet».

Vi adresserer dette til våre politikere, som i sin maktesløshet har gjort oss alle fattigere tross alt skrytet om hele folket i arbeide, d.v.s. hele folket spendt for STATENS vogn som for hver dag blir tyngre og tyngre å trekke. Det er bare folkets sløvhets som gjør at det ikke reiser seg mot tyranne og kjemper for et fritt samfunn.

til middag og gjør stas på ham. — Hvorpå han reiser seg først med et lett slag på glasset, deretter et noe tyngre i trynet på vertskapet. Hva kommer slikt av? Er det parti-guddommeligheten som har tatt overhånd, eller hadde han fått flyndre istedenfor biff!

Frontkjempere —

nå kommer boka fra Østfronten til JUL. — Opplaget blir begrenset. — Send bestilling straks. — Pris kr. 11,85 plus oppkrav og porto — ialt kr. 13.00.

Karl Holter,
Amot på Modum.

Lønnstrekk for landssvikbot

Under rubrikken Juridiske spørsmål og svar finner vi følgende i Morgenposten:

Spm.: Kan Erstatningsdirektoratet pålegge en arbeidsgiver å trekke i en arbeidslønn for dekning av en landssvikbot?

Svar: Ja. Lovhjemmelen for dette er landssviklovens § 7, som bl. annet fastsetter: Erstatningsdirektoratet kan gi en arbeidsgiver påbud om å holde tilbake en viss part av lønn for arbeidstakeren til avdrag på boten. Tjener vedkommande ikke over 3000 kr. om året må lønnsfradraget ikke uten samtykke fra arbeideren være mer enn at han får tilbake minst 2/3 av lønnen. Arbeidsgiveren er ansvarlig for at slikt pålegg (lønnstrekk) blir etterkommet. Tilsvarende regel gjelder også for inndraging.

Planøkonomiens tvangstrøye minner ikke så lite om de totalitære staters styresett og skal det fortsette slik, ender vi om ikke lenge i det diktatur, som de vestallierte påstår at de begynte den annen verdenskrig for å knuse. Enhver iakttagelse kan nå konstatere at flere og flere begynner å lengte etter friere forhold, frihet heter for den personlige tiltaksløst. Dette er ikke bare en politikk for dem, som en nå rår over litt av kapital, men for alle som vil noe og som ser den private eiendomsrett ikke som et privilegium for de få, men som en belønning for talent, hardt arbeid og personlig initiativ.

Kald dette konservatisme så mye de vil. I en kan imidlertid forenes fra statsplanøkonomien og nye mulig med den mest rødgående radikalisme, når det er tale om å gjøre samfunnet leveligere for alle uten unnakelse — også for dem som naturen har utstyrt mindre godt både med hensyn til anlegg og begavelse. Det er vår politikk i de kommende år.

Yngre ektepar

event. søsken, søkes til bestyrelse av liten, deilig beliggende Hedemarks-gård. Stort møblert våningshus til disposisjon. Ikke stor fe, kun griser og høner. Bill. mrk. «30 mål nr. 288».

I. kl. pøsemaker

søkes som kompanjong til start av kjøtt- og pølsevareforretning i sentralt beliggende stasjonsby. — Hurtig avgjørelse. Ubetinget realitet. — Jeg har maskiner og lokaler. Bill. mrk. «Konferanse nr 290»

«Konsentrasjonsleiren Ilebu»

Prisnedsettelse

Et lite restopplag av den interessante og velskrevne minneboken vekk selges for bare

kr. 5,— pr. stk.

Benytt denne sjeldne anl. til å erverve en bok hvis verd vil stige med årene. — Klipp ut nedenst. best.seddel og send den i lukket konv. til: T. Werner, postbox 1704, Vikka postk., Oslo. Nøytral bokforsendelse.

BESTILLINGSEDEL.

Jeg bestiller herved ekspl. av boken «Konsentrasjonsl. Ilebu» sendt som postoppkrav. Kr. 5.— plus porto.

Navn:

Adresse:

Hallo kamerat!

Hvorfor ikke kjøpe røyk av meg. Ring 37 55 06 og jeg bringer det du trenger for uka!

L. MARTIN TOBAKKFORRETN.
Helgesens gt. 48, Oslo.

Høy — Halm

Tilbud på levering av høy, halm og poteter fra Trøndelag ønskes. — Bill. mrk. «Vestlands-firma nr. 295».

Frukttrær og -busker

tilsalgs.

Skriv til sokneprest Andersen,

Avkokt KLIPPFISK

KLIPPFISKpudding

KLIPPFISK á la russe

KLIPPFISK med tomater

KLIPPFISKrand

KLIPPFISK á la vizcaina

KLIPPFISK á la Valenciana

BACALLAO en salsa

KLIPPFISKkaker

Plukkfisk av KLIPPFISK

Ovenstående og mange flere gode retter kan tilberedes av klippfisk. Hvorfor ikke forsøke en av dem?

KLIPPFISK

— billig god og nærende mat —

En alvorlig anklage —

— Forts. fra side 1 —

Ta lærdom av Tito!

I en tale i Mostar har Tito sagt, at det er nødvendig for Jugoslavia å få istand den best mulige forståelse med kirkene, både de katolske, de muhammedanske og de ortodokse.

«Vi er ikke et sosialistisk land av den typen som ved gjennomføringen av sin revolusjon vil tilintetgjøre religionen ved dekreter. Vi har lært atskillig av den russiske revolusjons misgrep, og vi akter ikke å gjenta dem. Vi mener at religionen er det enkelte menneskes private sak. Vi betrakter den som noe som ikke kan tilintetgjøres gjennom administrative tiltak. Vi forfølger ingen religion, men vi krever samtidig at religionen ikke blandes inn i politikken. Vi tillater presteskabet å oppfylle sine kirkelige plikter og oppgaver, men vi ber dem om ikke drive politisk virksomhet og ikke spre religiøs fanatisme og sjåvinisme.»

Ta lærdom av Tito! La prestene vie seg til de kirkelige oppgaver og holde seg utenfor politikken. Hadde de gjort det i de gale år etter okkupasjonens slutt og ikke opptrådt som dommedagspredikanter overfor NS-folkene, ville meget ha vært vunnet for den norske kirke. Som det nå er, vil de fleste NS-folk neppe glemme, hva kirkens menn lot dem overgå. Tenk bare på fengselspresten nordenfjells, som gikk rundt på cellene til de forsultne frontkjempere og dømte dem til døden. Denne mann går fremdeles rundt i kroningsbyens gater og skal være sjelesorger for de gamle på byens stiftelse. Vi får håpe at han ikke dømmer disse fortrykte gamle til bål og brann, men i-geen kan være sikker overfor en slik manns mentalitet. Det er slike som han og et par av våre biskoper som gjør at det slår revner i den norske kirkes murer.

ATLANTPAKTEN

Frimodige yllringer av Salomon Solum

«8. Mai» og flere innsendere går sterkt mot A-pakten.

Norge skal være nøytral sammen med de andre skandinaviske land. — Såvidt jeg forstår er Norges tilslutning til A-pakten nødvendig som følge av vår tidligere forsvarspolitik.

Arbeiderpartiet fikk ved en fanatisk agitasjon fra 1920—40 ødelagt

«Det er imidlertid en som heter NEMESIS som er like streng som sannheten» — Lærum i nr. 33. Og Nemesis innhentet tilslutt også Arbeiderpartiet.

Arbeiderpartiet har omvendt seg og går for alvor inn for å reise vårt forsvær. Vi bør være takknemlig for det. Fortidens synder får ligge.

sine nabostater — Venns-kapsavtale hadde det med dem alle og Sovjet vil overfalle Norge i det øyeblikk det passer Russlands politikk. Og det har alltid passet Sovjet-Russland at dets naboer har vært vergeløse. Historien kjenner ikke noe land som så kynisk har brutt avtaler og traktater — både ånden og bokstaven som Sovjet-

En alvorlig anklage

— Forts. fra side 1 —

disse ulovlige og ugyltige anordninger har så Arntzen som riksadvokat krevd dødsdom og fengsel over tusen s av landsmenn. Om de dømte har forbrutt seg mer eller mindre, og om et folkeflertall eller mindretall i øyeblikket synes det er til pass til dem, forandrer ikke det straffbare forhold. Sålenge vi har vår nåværende 132 år gamle konstitusjon, skal det kun dømmes etter lovlige lover i Kongeriket Norge.

Mange er dømte til døden eller frihetstap på livstid. Og det er innført en «rettspraksis» hvorefter titusenvis av norske borgere må henslepe sine år i fengsel og konsentrasjonsleir mens deres uskyldige og vergeløse familier, ribbet for alt, lider sult og savn der de flakker hjemløse og farløse omkring.

Mange av landets dommere har vært med på denne uhyrlighet, skjønt de jo må vite at det er ulovlig? Men de tenker vel som nazistene og quis-

lingene at det finnes ingen som kan trekke dem til ansvar. Akkurat som disse i okkupasjonstiden bedøvet sin samvittighet under deknning av de tyske våpen, er de nåværende dommeres samvittighet forankret i allerte våpen.

Men det finnes en lov som ikke håndheves av tyskere eller engelsmenn eller andre bombemenn. Hvor dan har herrene tenkt å gå klar av den? Salmedikteren Elias Blix uttrykker dette slik:

«Det kjem ein kveld so kald og skum
då vert det tungt å venda um
og frå det vonde vilka».

Eller vil Stortinget komme salmedikterens dommer i forkjøpet og gjen-skepe lov og rett i landet?

T. F.

Vekkerur

Kr. 18.10 — 21.60 — 23,—
25.80 — 34.10. — Sender
mot oppkrav.

Urmaker R. Gjessing,
Drammen.

Radio.

Alle ledende merker på lager,
gunstige avbet. Gamle app. taes
i bytte. Brukte app. i garantert
stand fra kr. 85.00. Vi sender over
hele landet. Skriv etter brosjyrer.

A-S Kampen Elektriske,
Nannestadgt. 5. — Telef. 68 36 97.

«8. Mai»

kronikk 12. oktober 1951

Torjus Bjørnetrø:

For sanning og rett

I bladet «Agder Tidend» finner vi følgende artikkel av Torjus Bjørnetrø:

Det er godt å se, at det nå begynner å dages også blant de som tidligere stod mot oss, og som bare så sent som for et år siden nektet å tro de faktiske kjennsgjerninger som vi fra den første tid av har lagt fram for det norske folk.

Når det gjeld striden for sanning og rett har me ikkje mange navn som lysar klårare enn overlækjar Scharffenberg. Alderen tykkjest ikkje tyngja den karen

I sine yngre år var han ein uredd og ihuga talsmann for arbeidar-rørsla. No stend han ikkje so høgt der i garden avdi han sett sanning og rett over alt anna.

Utan tanke på sitt eige skinn segjer han si meining på eir slik måte at folk lyt gjeva gaum anten det no er i Studentersamfunnet eller i blada.

Folk veit nemleg at han bles ikkje i stridsluren utan det er fåre på ferde og utan at han har noko å fare med.

I sumar hadde han eit forvitnleg innlegg i Morgenbladet um bakgrunnen for det tyske overfallet 9. april 1940.

Han meiner at regjeringa Nygaardsvold må bera ansvaret for det tyske overfallet på Norge og alt det drog etter seg.

For folk som ser fordomsløst på det, er det noko løyndomsfullt med det heile. Ein fær ei kjensla av at det låg noko attum, noko som folket ikkje fekk greida på og at ein av den grunn ikkje kunne fella ein rettvist dom.

Eg tenkjer då ikkje berre på den merkelege återferda av regjeringa i ei fareful og lagnadstung tid. Ho kunne ikkje koma seg til å gjera noko trass i dei trugande meldingane som kom m. a. frå sendemann Scheel som sende Adolf Høines eins erend opp til Oslo for å varsle regjeringa um at no var tyskarane på vegen hit.

Men regjeringa Nygaardsvold gjorde aldri det slag.

Det kunne ikkje berre koma av evneløysa. Det såg helst ut som ho venta på eitkva.

So god meldetenesta som ein måtte et engelskmennene hadde, må ein gå ut frå at ogso dei visste kva tyskarane hadde i tankar. Men heller ikkje dei gjorde noko.

So oversterke som engelskmennene var til sjøs, skulle ein tru at dei

lett kunne ha skote isøkk den vesle og militært sett ikkje særleg sterke floten tyskarane sende hit.

Engelske krigsfarty var på ferde overalt — undanteke den elda tyskarane fylgde.

Ein må undrande spyrja: Kva kunde grunnen vera?

At engelskmennene søva seg med å hersetja landet vårt kan ein nok skyna. Det vilde m. a. ha ført med seg endå meir ødelegging med um synslaus tysk bombing.

Men heller ikkje den tyske generalstaben var huga på tiltaket og Hitler sjølv gjekk i sterk spåning til han fekk melding um at planen hadde lukkast. Den største og mest verdfulle båten fekk ei kanonkule som gjorde at han gjekk under med alle som var ombord. Han som fyrte av dette skotet fekk korkje gullmedalje eller anna påskynning av riksstyret for velgjort samfunnsplikt endå han dermed berga seg og riksstyret for å verta tyske fangar.

Men har fekk militær honnør av tyskarane!

Utanum dette kanonskotet vart det ikkje gjort militær motstand nokonstad. Tyskarane tok dei største byane våre berre med nokro få mann og fann vegen til telegrafstasjonen utan vegvisar.

Norske dokument, som kan kasta lys over bakgrunnen for det som var gått for seg, er det lite av. Dei må på ein eller annan måte ver burtkomne. Og regjeringa vår på den tida minnst ikkje noko. Nygaardsvold og Koht minnst ikkje eingong, etter som dei sa, at dei hadde sett kapitulasjonsdokumentet. Men etterrøkingane prova at

det måtte grunna seg på at minnet deira klikka.

Men i Tyskland, England og Frankrike har dei no funne dokument um krigen i Norge og det som gjekk fyreåt som kastar nytt lys over hendingane. Dr. Scharffenberg meiner soleis det er prova at engelske offiserar saman med norske alt fyrr tyskarane kom hadde set på høvelege plassar til landsetjing av engelske og franske militærstyrker i Norge. Korkje Nygaardsvold eller regjeringa hans minnst vel dette. Det er over 11 år sidan.

Men det er utenkjeleg at engelske og norske offiserar dreiv slike etterrøkingar som privat hobby i ei farefull tid utan at regjeringa vår visste noko um det.

I boka «Maskene faller i Nürnberg» fortel 2 av Danmarks beste bladmenn som var i Nürnberg under heile rettssaka, umstendeleg um planleggjinga av det tyske overfallet på Norge. Av denne og andre utgreidningar må ein få tokken av at det ikkje hadde vorte noko overfall um tyskarane (som engelskmennene) ikkje hadde ekna med at den norske regjeringa ikkje eingong vilde bruka det vesle forsvaret me hadde mot eit eventuelt overfall. — Dermed vilde folket vårt ha vorte spara ogso for alt det som fylgde etter.

Men regjeringa vår gjorde aldri det slag. Det såg mest ut som ho venta på eitkvart.

Ho sytte ikkje for at det vart utlagd minor i ytre Oslofjorden og kanonstødene på Bolærne låg heilt utan forsvær av noko slag. Ei flygemaskin med nokro få soldater kunde ha teke heile greida.

Arbeiderpartiet har omvendt seg og gått for alvor inn for å reise vårt forsvar. Vi bør være takknemlig for det. Nordens synde får ligge. At Arbeiderpartiet meldte Norge inn i A-pakten var nødvendig. Norge kan ikke reise et virkelig forsvar idag uten ved hjelp fra USA. Dette burde være klart for alle.

«Europas redning ligger i en samling av de europeiske nasjoner i et forbund hvor også tyskere i kraft av deres enorme oppbud av såvel åndelig som materiel kraft naturligvis må komme til å spille en hovedrolle.

Det er nå vår oppgave å være med på å vinne fremtiden. Men den vinner vi ikke ved å slikke sår og hate. — Heller ikke på å spekulere på hvem som har skyld eller ikke. For det har vi alle.» (Lærum) Europa kan ikke samle seg uten hjelp fra USA. som allerede har tatt kjæmpeløft for å hjelpe Europa — og dermed hjelpe seg selv. Nemesis innhentet fort Roosevelts store synde ved å prise Europa til Stalin — og store deler av Asia med. USA har allerede ofret tusener av sine sønner og milliarder dollars. Og må nok ofre mye mer ser det ut til. Men tilbake til A-pakten.

At kommunisten raser mot A-pakten og lekser opp om fortrefeligheten i Folkedemokratiet i Russland og fremstiller amerikanerne som kapitalister og krigshissere er etter oppskriften fra Sovjett. Men vi andre — og særlig vi N.S. bør vite bedre.

Det sies mot A-pakten, at vi ved å holde oss utenfor — være nøytrale — kan ha bedre håp om å undgå krig med Sovjet-Russland.

Erfaringen viser noe annet. Sovjet-Russland har overfalt alle

passet Sovjet-Russland at dets naboer har vært vergeløse. Historien kjenner ikke noe land som så kynisk har brutt avtaler og traktater — både ånden og bokstaven som Sovjet-Russland. Har det unntakelsesvis holdt sitt ord, så har det vært fordi det har passet dem.

Norge kan ikke verge seg uten hjelp fra USA — og også fra andre — og skal hjelpen føre fram må den være organisert så den settes inn når angrepet kommer.

Så sies det mot A-pakten: Er vi nøytrale gir Russland oss bedre kår. Erfaringen syner ikke det.

Selv de føyeligste og bøyeligste folk har fått de samme trellekår som Russland idag gir alle.

Derimot synes Finnlands innbitt vilje til å forsvare sin frihet å ha skapt respekt, så det muligens kan få utsettelse med sluttbehandlingen — til Russland har seiret over alle. Det ikke skje! Endelig har problemstillingen om A-pakten vært stilt: Nå har vi valget mellom Russlands sosialisme-kommunisme — og USA's kapitalisme og materialisme. Dette er en falsk og søkt dramatisk måte å sesporsmålet på. Men selv om man vil se det på denne uriktige måte burde dog valget ikke være tvilsomt. I Russland er idag hverken sosialisme eller kommunisme men en outrert statskapitalisme holdt oppe ved terror og ofring av mennesker så verden aldri har sett maken. — Derfor er det nødvendig med Jernteppet. — USA har med sin kapitalisme skapt verdens høyeste levestandard. Og om materialismen og moralen i USA bør vi nordmenn tie. Vi har fra USA mot tatt for milliarder kroner som hjelp. Et folk som arbeider slik som

tilsalgs.

Skriv til sokneprest Andersen, Skl.

2 mann ønsker

å hugge skog for boligkvote i ca. 2 mndr. fra midten av november

Sverre Jonassen,
Engøy 27c, Stavanger.

USA og finner egne interesser best tjent ved å hjelpe andre folk kan ikke ha så dårlig moral.

Moralen er sikkert ikke dårligere i USA enn i Norge og andre europeiske land — for ikke å tale om arbeidsdyktigheten.

I denne verdens skjebnetime spørres det: Kan A-pakten og samarbeidet med USA og vestens folk berge oss fra å komme bak Jernteppet? — I oe annet som gir bedre utsikter til det kan iallfall ikke jeg se bladet og irrsenderne mot A-pakten har å gi.

Slipper vi å komme bak Jernteppet blir det senere anledning til å ta det en finner best både i Russland og USA og si forme vår livsførsel slik som høver oss best.

Nå må vi alle ta følgerne av de synder vårt folk har gjort og bære de ofre som er nødvendig.

Oppgjøret om hvem som har størst skyld for at vi står der vi står idag, må vi innanke for historiens domstol. Prosedyren for historiens domstol får utstå til den beleilige tid.

Derimot var dei norske sendingane frå London til stor kveik for alle oss som korkje kunde røma til London eller Sverige. Men etterkvart gjekk desse sendingane meir og meir over til å øsa opp folket vårt mot Quisling og dei menn som saman med han tok på seg sivildministrasjonen under tysk kontroll.

Eg har heile tida meint at det trass i alt likevel var ei vinning å ha ei norsk regjering framfor eit tysk militærstyre. Og Quisling-regjeringa var den einaste tyskarane vilde godkjenna. Utan denne måtte dei sjølv ha teke styret. Korleis dette vilde ha arta seg, er det ingen som veit. Men eg reknar det som ei vinning for oss som laut verta verande i landet, at me slapp å røyne det.

Det dr. Scharffenberg vilde med sitt kvasse innlegg i Morgenbladet i sumar, var å få lagd skulda for okkupasjonen av landet vårt der ho bør leggjast. Difor krev han ei nådelaus gransking i rettslege former. Men dei det gjeld har enno ikkje teke mot utbjudinga.

Dei tegjer bom still alle, truleg i von um på den måten å svæva det vaknande folkesamvit.

Statsminister Nygaardsvold har fenga borgerdådsmedalja i gull att på ei årleg æresløn på 12,000 kroner so lenge han lever.

Um han var verd det er ei stort spursmål.

Men som ærekjær mann er det merkeleg um han lar desse nye og alvorlege skuldingane sitja på seg. Torjus Bjørnetrø.

Adenauer driver hestehandel med Tysklands sjangser

Han selger landets økonomiske makt. Han selger dets menneskemasser bare for å gjenreise Tysklands suverenitet i navnet

Hans politikk har fremmet den nasjonale opposisjons makt

Privat til «8. Mai» fra Bonn!

I begynnelsen av oktober holdes parlamentsvalg i den vesttyske republikks minste enkeltland Bremen. Selv om det i og for seg — europeisk sett — er en bagatell, har saken allikevel sin ganske store interesse, idet de vesttyske partier her på sett og vis vil prøvekjøre på en forsøksmodell hvordan man på beste måte skal bli kvitt den stadig voksende høyre-opposisjon i Vest-Tyskland. — C. D. U.'s største bekymring er at det kan vokse fram et stort nasjonal opposisjonsparti, som kan berøve de nåværende borgerlige partier hovedmassen av deres velgere. Hittil er det general Remers sosialistiske riksparti som har spillet høyre-opposisjonens rolle, og i de andre partiene er man slett ikke utilfreds med det. Remers utgangspunkt og politikk er så uheldig at hverken C. D. U. eller S. P. D. behøver å være engstelig for at Remer-tilhengerne oppnår noe annet enn en «succes d'estime». I Remers parti har man først og fremst en velkommen syndebukk som man kan kaste seg over hver gang de vestallierte forlanger det.

Ganske annerledes farlig ville et høyreparti være som ikke var belastet med et navn som Remers. I denne forbindelse kan det ha sin interesse å nevne en avismeddeling, som vakte en viss oppsikt for et par uker siden. Det het i denne melding at man under valgkampen i Bremen ville få høre en rekke tidligere tyske generaler og admiraler, som ville tale til befolkningen i Bremen og oppfordre den til bare å velge slike kandidater, som ikke har deltatt i bakvaskelsen av Tysklands fortid siden 1945, og ikke har krenket den tyske soldats ære. Det het seg endog at disse høytstående offiserer skulle kreve en utrensning fra partiene... og fra fagorganisasjonene av slike personer som har kastet smuss på de tyske soldater i de siste årene. — I pressen nevnte man at man bl. a. ville få høre generaler som Guderian, Stumpf, Hauser og Gille og en admiral som Schniewind. Pressemeldingen ble senere dementert. Ja, det ble endog antydning at den var lansert for å få partiene og fagforeningene til å kaste seg over det nye tyske soldat forbund som var opprettet i Bonn den 8. september. Dementiet er sikkert riktig nok når det gjelder kravet om utrensning av partier og fagorganisasjoner.

På den annen side er det ikke tvil om at det er noe som ligger i luften når det gjelder Guderians politiske planer. Guderians navn nevnes stadig i forbindelse med spørsmålet om et nytt tysk

Adenauers «vasall-politikk» over for vestmaktene er i det hele tatt egnet til å skape rik grobunn for den nasjonale opposisjons vekst. — Man har regnet ut at Tysklands utgifter til okkupasjonsmaktene og Tysklands tap ved salg av billige Ruhr-kull vil være tilstrekkelig til å holde en arme på 750.000 mann i Vest-Tyskland. De vestallierte foretrekker imidlertid å la Tyskland betale okkupasjonsomkostningene, — tvinge det til kulleleveranser og finansiære oppbyggingen av den nye tyfinansielt. I nasjonale kretser kan ske arme ved lån. På denne måten tvinges Tyskland til å følge USA man ikke forstå at Adenauer kvittere for denne politikk med et «Gud være lovet!»

Man mener at det er tysk utenriks politikks kreftskade i dag at den ledes av en 75 år gammel mann som — i likhet med Adolf Hitler — ønsker å løse alle problemer i sin regjeringstid. Adenauer er for gammel til å vente. Hans innerligste ønske er å gjenreise Tysklands suverenitet i all fall i navnet. Derfor selger han alle politiske sjansjer Tyskland når over i øye blikket. Han selger sjansene til å manøvrere mellom vest og øst, han selger Vest-Tysklands store økonomiske makt, han selger Tysklands menneske-reserve uten å få noe hånd gripelig igjen.

Dette er grunnene til at man i nasjonale kretser i Tyskland ser seg om etter et innenrikspolitisk alternativ.

Vår eksport til Vest-Tyskland

På den annen verdenskrig var Tyskland Norges viktigste vareleverandør og den neststørste avtaker av norske produkter. Nå — 6 år etter okkupasjonens slutt — viser det seg at Vest-Tyskland er på vei til å innta sin posisjon igjen. I 1950 utgjorde Norges utførsel til Vest-Tyskland 314 mill. kroner, eller 11 % av Norges totaleksport, og bare Storbritannia kjøper flere varer fra Norge. Vest-Tyskland er vår viktigste avtaker av fersk sild, tran, fett, smør, egg, malmer og slagg, mens eksporten av salt sild og fersk fisk er gått tilbake. Til gjengjeld øker vår eksport til Vest-Tyskland av maskiner, mineraler og metaller. Man regner i år med en eksport ialt på 320 mill. kroner og en import fra Vest-Tyskland på mer enn 300 mill. kroner. Dermed er Vest-Tyskland kommet opp på fjerdeplassen av våre leverandører, bare Storbritannia, Sverige og USA leverer mere.

Tre nye 9. april i Danmark!

«Komiteen til fremme av en uavhengig dansk utenrikspolitikk» er det lange navn på en organisasjon som har sett dagens lys i den siste tid. Et av komiteens medlemmer, redaktør Chr. TORPE, sier at komiteen står fast på Danmarks opprinnelige nøytralitetspolitikk. Når man taler om et nordisk forsvarsforbund ville ha kostet mere økonomisk, er det vildledende, for det avgjørende var, at Norden ble nøytral, og istedet for å være part i oppgjøret, ovenikjøpet en utsatt forpost, kunne Danmark ha arbeidet for en utsoning mellom øst og vest, for forståelsen av, at de to livsanskuelser kan leve sammen. I stedet har vi, sier han, opplevet to-tre 9. april'er siden befrielsen, nemlig til tredelsen av Atlanterhavspakten, enhetsskommandoen og tilstedeværelsen her i landet av en amerikansk kontrollkommissjon.

Parallellen har vi i Norge, men her er det ingen som har noe å si til de nye 9. april'er. Alle er så skjont enige — unntatt den ene part, kommunistene, og de teller etter åndsfrendene i A-partiet ikke. M. a. o. opposisjon tåles ikke og vi nærmer oss dikturet.

Høyre i Nord-Trøndelag har til formann valgt o.r.sakf. Odd Wist, Steinkjer. Herr Wist vil være mest kjent for sin virksomhet som politimester i Inntrøndelag i jubelåret 1945 og deretter som aktor i de såkalte landsviksaker.

Man må betale prisen for alt som er verdt å ha

«Jeg var Quislings sekretær»

Franklin Knudsens bok

Enhver uholdet søker etter den historiske sannhet om okkupasjonen i Norge, det ulyksalige forfall som førte til den, Quislings rolle under okkupasjonen og alt det som fulgte, da vårt land ufortjent ble fritt igjen, bør ikke bare lese Harald Franklins bok «Jeg var Quislings sekretær», men også studere den grundig.

Boken er selvsagt tiet ihjel av den ensrettede norske presse, som ikke vil forstå og som i likhet med forøverne av jakten på NS-folkene ikke vil ha sannheten fram. Men den er allikevel blitt «leseringsbok» blant mange og forståelsen begynner å våkne. Mangt og meget som har vært uklart er nå belyst, og meget av det som man også i de indre sirklene kritiserte Quisling for, har nå fått sin forklaring. I den senere upartiske historieforskning vil boken bli et kildekraft, hvor meget enn dagens historieforskere forsøker å overse den i sin pro-

grammessige lydighet overfor de virkelige skyldige.

Boken er trykt utenlands og utgitt på eget forlag. Det forteller ikke så lite om ensrettetheten her i landet noe som kan gjøre oss alle fortenkt, men som ikke overrasker. Det er jo parole, at rettsapparatet skal vernes mot alle angrep, hvor berettiget de enn er, og hele den norske dommerstand, som stillet seg til rådighet for regjeringmakten, tåler heller ikke de ubarmhjertige sannhetssøkeres påvisninger.

Det er selvsagt, at alle tidligere NS folk, som ikke er krøpet i skjul, studerer boken og lar andre få lese den. At også utenforstående søker sannheten gjennom å studere den, viser den store etterspørsel tross mangel på reklame. Etterhvert som boken blir kjent, har den betingelse for å bli en bestseller av rang. Og det fortjener den uredde forfatter og boken.

Mange hustruer til våre arresterte kamerater sliter seg ut for å holde hjemmet oppe

Dessverre er det få som kjenner til hvordan pårørende til landssvikere som ennå soner straffen, har det, skriver en dame til Aftenposten har mødrene slitt seg nesten segne ferdige for seg og sine. Særlig ille kan det være i barnerike familier. Jeg kjenner til et tilfelle hvor en mor forsørger tre mindreårige barn, hvorav den ene er åndssvak. Det gjør at moren ikke kan være lenge borte fra den syke av gangen, og derfor kan hun heller ikke få skikkelig arbeid med tilstrekkelig lønn. De andre to barna er på skolen.

Hva blir gjort fra myndighetenes side for å hjelpe de pårørende? skriver hun.

Byråsjef Thor Paulsen i Sosialdepartementets forsorgskontor sier til Aftenposten etter å ha hørt innlegget, at kontoret har hatt nok så mange tilfelle hvor landssvikeres pårørende har kommet i en vanskelig økonomisk stilling. Forsorgsvesenet plikter å hjelpe alle uansett på hvilken måte de er kommet i vanskeligheter, hvis det ikke er direkte selvforskyldt. Men selvfølgelig har enhver samtdlig plikt på seg til å søke arbeid til selv hjelp. Alle som mangler det nødvendige til livets opphold har anledning til å søke hjelp. Vi gjør ingen forskjell og prøver å hjelpe alle.

den oppfatningen som av og til gjør seg gjeldende at det er en skam å søke bidrag.

Byråsjef Finn Danielsen i Sosialdepartementets 1. trygdekortor opplyser at det kan søkes barnetrygd også for første barn der særlige forhold gjør seg gjeldende. ...Som kjent er det mulig å få trygd for første barn når foreldrene er skilt, når en av dem eller begge er avgått ved døden eller er syke eller arbeidsuføre på annen måte. Det kan også være særlige forhold hvor en av ektefellene har forlatt hjemmet at det gis slik trygd. Det tilfellet innsenderen nevner med en mor som forsørger tre barn hvorav den ene er åndssvak, mener jeg tilslut at det kan søkes om trygd også for første barn.

En tvilsom skattkiste

«Skattkista. Konversasjonsleksikon for skole og hjem» heter et verk, som er utkommet i høst. Denne «skattkiste» har vært gjenstand for atskillig kritikk i avisenes anmeldelser. En av våre venner har valgt heller å sende

UKEN

DEN PERSISKE KONSUL
i Hamburg uttalte 2. ds. at han har mottatt 400 søknader om arbeid fra tyske oljeeksperter. Han sa at han trodde at ca. 100 av dem passet for arbeid i Persia og at regjeringen vil sette seg i direkte kontakt med dem. På tysk hold tror man ikke de 400 kan innbefatte virkelige dyktige eksperter som det er smått med i Tyskland for tiden. De som er, har alle gode stillinger, heter det.

DEN DANSKE
hærløse har henstilt til regjeringen at de danske styrker i Tyskland blir økt med støtteavdelinger. Såvidt man forstår er det meningen å bringe Tyklandskommandos styrke opp fra 1300 til 2000 mann.

Odd Pedersen

Lege — Heimdal.

DE ITALIENSKE
Flat bilfabrikker som beskjeftiger 45.000 arbeidere, nedskjærer sin arbeidsuke fra 48 til 40 timer fra 1. oktober, fordi salget er falt. Etter spørsele etter fabrikkens vogner er falt fra 500 til ca. 300 om dagen, opplyser fabrikkens ledelse.

DEN AMERIKANSKE
import-eksport-bank meddelte den 2. ds. at Vest-Tyskland har fått et lån på 50 millioner dollar til innkjøp av amerikansk råbomull.

MYNDIGHETENE
i Ser-China sier at det er drept eller tatt tilfange 261.686 «banditter» i de første seks månedene av 1951.

ENKEN ETTER
Hermann Göring vil om kort tid få utlevert familie-juvelene som ble beslaglagt etter krigen, meldes det fra autoritativt hold i München. — Juvellene har en verdi av en kvart million kroner.

DEN TIDLIGERE
falliskjermgeneral Ramcke søkte for en tid siden de britiske fengselsmyndigheter om tillatelse til å besøke feltmarskalk Kesselring som fremdeles holdes fengslet, for å fortelle ham om den kampanje som pågår for å få ham løslatt. Søknaden ble avslått.

ERKEBISKOPEN
av Peru, Juan Gualberto Cardinal Guevara, har nedlagt forbud mot framføring av Mendelsohns bryllupsmusikk.

vet om utrensning i partier og fag-organisasjoner.

På den annen side er det ikke tvil om at Guderians norske okkupasjonsplaner, Guderians navn nevnes stadig i forbindelse

med spørsmålet om et nytt tysk høyreparti. Dette er interessant og så av den grunn at Guderian gjennom sine mer eller mindre avvisende uttalelser mot remilitariseringen allerede begynner å vise politiske konturer. Det later derfor til, at det kommende tyske høyreparti vil tre inn på den

politiske arena med slagordet «Tilbakeholdenhets i remilitariserings-saken». Et slikt slagord er uten tvil fremdeles meget populært.

Slagordet er blitt ennå mer populært etterat man i Washington — uten Tysklands medvirkning — er blitt enig om den såkalte Plevin-plan. Adenauers erklæring om at man må takke Gud for denne plan, har skapt hans prestisje meget sterkt i nasjonale kretser i Vest-Tyskland. Man begriper ikke hvordan den ansvarlige leder av tysk utenrikspolitikk kan komme med en slik erklæring i anledning av en ærekrenkende plan.

Nordisk forsvar utenfor A-pakten

De som har sagt A, får også si B, C og D

Danmarks meget blyge og forsakte forsøk på å hevde et eget syn på A-paktens utvidelse til østre Middelhav med Grekenland og Tyrkias tilslutning ble som kjent tatt meget unødig opp av de dirigerende stormakter. Ikke får man lov til, selv i de mest forsiktige former å oppnære mot like villig å gå i krig om ilden skulle tendes i Den nære Orient som ved Østersjøen. Den danske regjering ble fra den ene dagen til den andre tvunget til å ta skjeen i en vakker hånd, skriver svensk Dagsposten.

Det kommer imidlertid jevnlig etterdønninger av fortrydelse over det danske forsøk på å gjøre gjeldende, at den pakt som man hadde inngått med sine forpliktelser til å delta i krig gjalt atlantstater og ikke uten videre kunne utstrekkes til også å gjelde stater i det østre Middelhav eller kanskje i fremtiden også Stillehavet. Washington Post synes nå at det var en feil i første omgang å ta med Norge og Danmark i Atlantpaktens ettersom «de skandinaviske land ikke har den ringeste interesse for det østre Middelhav.» Isteden burde skriver bladet, vår politikk ha gått ut på å oppmuntre skandinaverne til å befeste sin enighet innbyrdes.

Denne oppfatning hadde man også i Danmark inn i den siste fase i diskusjonen om det svenske tilbud om en skandinavisk forsvarsblokk. Men det hele sprakk som bekjent på de seierssikre oslopolitikkernes hete lengten etter å få spille en rolle i den store verdenspolitikken. Med ubehag ser man givetvis i Oslo på slike tankesvinger som den siterte om verdien av en skandinavisk forsvarssallianse utenfor Atlantpaktens. Våre venner nordmennene har skriver Dagsposten tilslutt, i motsetning til danskene ikke noesomhelst imot å si både B, C og D siden de nå engang har fått lov til å si A.

manøvrere mellom vest og øst, nanselger Vest-Tysklands store økonomiske makt, han selger Tysklands menneske-reserve uten å få noe håndgripelig igjen.

Dette er grunnene til at man i nasjonale kretser i Tyskland ser seg om etter et innenrikspolitisk alternativ.

Høyre i Nord-Trøndelag

har til formann valgt o.r.sakf. Odd Wist, Steinkjer. Herr. Wist vil være mest kjent for sin virksomhet som politimester i Inntrøndelag i jubelåret 1945 og deretter som aktor i de såkalte landssviksaker.

Den Norske Lægeforening — dumhetens arnested

Det er beklagelig at læger som er blitt ekskludert, pånytt søker om opptakelse.

Ingen ærlig mann må la seg lokke til knefall for falske profeter

Det herrens år 1945 var et merkeverdighets år på mange måter. Blant annet gjalt det for enhver pris selv for den ynkeligste stympet å kunne dokumentere at han i okkupasjonsstiden hadde vært en pokker til patriot. Og da intet lettere, gjør en selv større enn å gjøre andre mindre, så ble det dengang formelig til et kappløp mellom alle de edle om hvem som kunne trekke kraftigst til på ryggen av dem som alt lå en halv-meter under vassflaten.

Aldri har den fariseiske skinnhelighet hatt en så gylden periode innen det norske folk som i «frigjørings» år. Både enkeltpersoner og organisasjoner overbød hverandre i retning av isfrontmentalitet. Jo mere følelsesløs og kjølig man evnet å anstille seg overfor de ofrene som myndighetene hadde utsett seg, jo mere gjorde man seg fortjent til den «nasjonale» laurbærkrans.

Etterat sannheten har tatt til å si-ge inn fra forskjellige kanter og folk flest har begynt å øyne sin egen nakenhet, har mange prøvd å retirere fra de mest framskutte isfrontposisjoner og å dølge sin skam gjennom en framhykket og tilgjort passivitet. Noen er imidlertid uforbederlige. De vil ikke se. De vil ikke gi tapt. De tviholder med norsk stahet på de dumheter som de engang har begått.

En av de institusjoner som har latt tiden passere seg uten å akte på dagens tekst, er Den Norske Lægeforening. Under sin geniale ledelse og i mangel av våken kritikk fra medlemmenes side er denne forening etterhånden blitt til et dumhetens arnested. Eller hva sier man til følgende oppsett som var å finne i foreningens tidsskrift for 15. september 1951 (merk datoen!):

«Lægers forhold under okkupasjonen. Gjenopptakelse av ekskluderte medlemmer.

I løpet av sommeren og høsten 1945 ble en rekke læger ekskludert av Lægeforeningen p.g.a. deres forhold under okkupasjonen. De fleste av disse læger ble ekskludert på ubegrenset tid. I henhold til lovenes prgf. 12, 2. led, kan Landsstyret oppheve eksklusjonen når det er gått minst 5 år siden denne fant sted.

Da man måtte regne med at en del av de ekskluderte medlemmer ville søke om gjenopptakelse i fore-

ningen ved 5-årsfristens utløp, tok presidenten saken opp i et brev til Sentralstyret av 1. august 1950 og foreslo retningslinjer for behandling av slike søknader. Sentralstyret sluttet seg til presidentens forslag og saken ble forelagt Landsstyret, som også sluttet seg til de foreslåtte retningslinjer. Disse går i korthet ut på at læger hvis forseelse under okkupasjonen ikke var av grovere natur skulle gjenopptas. Hadde en læge derimot aktivt gått inn for å skade motstandsbevegelsen, kolleger m. v., skulle han ikke gjenopptas med mindre det forelå spesielle formildende opstendigheter.

For øvrig skulle der vesentlig legges vekt på vedkommendes forhold til kolleger.

Kommunenes gjeld stiger.

149 kommuner har fått tilskudd

Kommunenes gjeld viste i regnskapsåret juli 1949 — juni 1950 en meget sterk stigning på hele 278,8 mill. kroner og er kommet opp i 1,242,6 mill. kroner. Dermed er den samlede kommunegjeld steget til før krigsnivået, idet summen i de fem siste førkrigsår lå mellom 1200 og 1300 mill. kroner. I okkupasjonsårene, da NS rådde, var det en sterk reduksjon og det laveste tall var notert i 1945 med 730, 4mill. kroner.

Disse tall må få noen hver til å tenke etter, hva det egentlig ble gjort av dem, som i de gale år som fulgte ble satt i politisk fengsel fordi de hadde dristet seg til å ta hånd om sin bygds og sin kommunes interesser.

Det må jo være noe som er galt her og det er dette gale som vi med all vår makt vil ha klarlagt slik at det kan bli rettet på det før vi alle er på fattigkassen.

Av stortingsmeldingen om kommunenes økonomiske stilling framgår det at 149 kommuner måtte få tilskudd av skattefordelingsfondet i 1949—50 med i alt kr. 8,768,400 for å klare sine utgifter, og det tiltross for at skatteskruen har fått en ekstra omgang igjen.

uansett på hvilken måte de er kommet i vanskeligheter, hvis det ikke er direkte selvforskyldt. Men selvfølgelig har enhver samtidig plikt på seg til å søke arbeid til selv-hjelp. Alle som mangler det nødvendige til livets opphold har anledning til å søke hjelp. Vi gjør ingen forskjell og prøver å arbeide mot

«Skattkista. Konversasjonsleksikon for skole og hjem» heter et verk, som er utkommet i høst. Denne «skattkista» har vært gjenstand for atskillig kritikk i avisenes anmeldelser. En av våre venner har valgt heller å sende sine innvendinger direkte til forlaget og han peker på følgende:

1. Side 379: «Folkeregister finnes i de fleste større kommuner hos oss» — — —

Ved en «lov» som kom under okkupasjonen, ble det påbudt at folkeregister skulle opprettes i alle landets kommuner, og dette ble, såvidt jeg vet, også gjennomført. Denne «lov» er etter krigens slutt, blitt til lov uten anførsel.

2. Side 377: Der står det bl. a. om «Folio» at innskott i bank på folio gir svært låg eller ingen rente. Det riktige ville vel være at der også sto, at folioinnskott f. t. ingen rente gir og at kapitalen minker på grunn av gjeldende skattebestemmelser.

3. Side 351: Om fengsling står det som var rett og riktig etter norsk lov før 9. april 1940, men etter krigens slutt i 1945, har disse bestemmelser iallfall vært praktisert på en ganske annen måte, tiltross for Paal Bergs ord i Høyesterett i mai eller juni 1945, at Norge atter var blitt en rettsstat. På dette tidspunkt og lenge etter

lene nam om den kampanje som på går for å få ham løslatt. Søknaden ble avslått.

ERKEBISKOPEN

av Peru, Juan Gualberto Cardinal Guevara, har nedlagt forbud mot framføring av Mendelsohns bryllupsmarsj ved kirkevigsler i Peru. I en serie restriksjoner som trer i kraft fra nyttår har han også bannlyst solosang, blandet kor og fotografering i kirken. Dessuten har han påbudt at de tilstedeværende skal være kledd «slik det sommer seg på et hellig sted».

ble ti tusener av landsmenn kastet i fengsel uten fengslingskjennelse. Der ble de sittende i måneder, ja år, før kjennelse ble avsagt. Når disse landsmenn omsider ble framstilt i retten, var det en rett som på ingen måte var i samsvar med artikkelen «Den tredje statsmakt» på side 272.

Opplysningene på side 272 og 351 om disse ting, er derfor ikke stemmende med de faktiske forhold. Dette blir så meget verre, når artiklene ikke er forsynt med stjerne.

Det er derfor, etter min mening, sørgelig at et verk som «Skattkista» skal være så upålitelig.

Nordmørspostens trykkeri

Boken som vil leve i norsk historie

er dr. jur. Gustav Smedals bok

«PATRIOTISME OG LANDSSVIK»

Den gir et tidbillede av okkupasjonstidens Norge og av de politiske forslagene etter frigjøringen.

Den er det skarpeste angrep som er rettet mot oppgjøret, og myndighetene har ikke kunnet angripe den, fordi fremstillingen er helt korrekt.

Bokladeprisen var hittil kr. 12,— for det innbundne eksemplar.

Grunnet utenlandsreise og for å få restopplaget brakt ut er prisen nå nedsatt til kr. 8,— fritt tilsendt, og hvis minst 5 eks. bestilles samtidig, blir de porto- og fraktfritt tilsendt mot innsendelse av kr. 35,—.

KARL SEELAND - OPPEGÅRD ST.